

Bilaga 7:20 till kommunstyrelsens protokoll den 5 april 2005, § 29

PM 2006 RVIII (Dnr 329-642/2006)

Skydd mot internationella hot mot folkhälsan (Ds 2006:3)

Remiss från Socialdepartementet

Remisstid 3 april 2006

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen hänvisas till vad som anförs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Viviann Gunnarsson anför följande.

Ärendet

Staden har på remiss fått departementsskrivelsen *Skydd mot internationella hot mot folkhälsan (Ds 2006:3)*. I promemorian föreslås att Sverige skall ansluta sig till det reviderade internationella hälsoreglementet som antogs av Världshälsoorganisationen i maj 2005. Syftet med det reviderade reglementet är att skapa skydd mot internationella hot mot folkhälsan. De åtgärder som stater vidtar för att skydda sin befolkning får trots detta inte utgöra större hinder för resandet och trafiken mellan stater än vad som är motiverat av hälsoskäl. Sverige kommer att bli bundet av det reviderade reglementet om inte Sverige senast den 15 december 2006 har avvisat det eller reserverat sig mot hela eller delar av reglementet. I promemorian föreslås att Sverige skall ansluta sig till det reviderade reglementet fullt ut.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret som inhämtat synpunkter från miljöförvaltningen och socialtjänstförvaltningen. Stadsledningskontoret ser det som nödvändigt att det internationella hälsoreglementet får en vidare omfattning i likhet med promemorians förslag. Stadsledningskontoret ställer sig också bakom de detaljerade synpunkter som miljöförvaltningen uttrycker i sitt kontorsyttrande.

Mina synpunkter

Jag delar stadsledningskontorets bedömning att det internationella hälsoreglementet behöver få en vidare omfattning, i enlighet med departementsskrivelsens förslag. Det är dock viktigt att påpeka att förslaget får konsekvenser för den kommunala verksamheten och kompetensen inom smittskyddsområdet. Om det visar sig att staden påförs uppgifter med anledning av departementsskrivelsens förslag till lagstiftning är det angeläget att utreda hur finansieringen av dessa uppgifter ska ske.

Vad avser detaljerade synpunkter på förslaget till författningstext hänvisar jag till miljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

Jag föreslår med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

Som svar på remissen hänvisas till vad som anføres i denna promemoria.

Stockholm den 23 mars 2006

VIVIANN GUNNARSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

I promemorian föreslås att Sverige skall ansluta sig till det reviderade internationella hälsoreglementet (det reviderade IHR) som antogs av Världshälsoorganisationen i maj 2005. Syftet med det reviderade IHR är att skapa skydd mot internationella hot mot folkhälsan. De åtgärder som stater vidtar för att skydda sin befolkning får trots detta inte utgöra större hinder för resandet och trafiken mellan stater än vad som är motiverat av hälsoskäl.

Bestämmelserna i det reviderade IHR reglerar vilka åtgärder stater får vidta mot personer, transportmedel, djur, gods m.m. vid inresa till landet och vid utresa. Det innehåller också bestämmelser om att Sverige skall rapportera till WHO när en händelse som skulle kunna utgöra ett internationellt hot mot folkhälsan upptäcks i landet.

Sverige kommer att bli bundet av det reviderade IHR om inte Sverige senast den 15 december 2006 har avvisat det eller reserverat sig mot hela eller delar av reglementet. I promemorian föreslås att Sverige skall ansluta sig till det reviderade IHR fullt ut.

Den nuvarande karantänslagen (1989:290) har tillkommit mot bakgrund av bestämmelserna i det nu gällande IHR från 1969. Det nu gällande IHR omfattar endast tre specificerade sjukdomar, vilka är gula febern, kolera och pest. Mot bakgrund av att det reviderade IHR har ett helt annat tillämpningsområde än det nu gällande IHR föreslås att karantänslagen ersätts av en ny lag, lagen om skydd mot internationella hot mot folkhälsan. Det reviderade IHR omfattar allvarliga hot mot människors hälsa som oavsett ursprung och källa riskerar att få en internationell spridning.

I promemorian föreslås också att regeringen skall utse en nationell kontaktpunkt för kommunikation med WHO som också skall samordna ansvaret för att Sverige uppfyller de åtaganden som följer av det reviderade IHR.

REMISSER

Ärendet har, på grund av den korta svarstiden, endast remitterats till stadsledningskontoret. Med anledning av frågans art har stadsledningskontoret haft underhandskontakter med miljöförvaltningen och socialtjänstförvaltningen för inhämtande av synpunkter. Inom stadsledningskontoret har ärendet beretts av infrastrukturavdelningen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 8 mars 2006 är i huvudsak av följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser det som nödvändigt att det internationella hälsoreglementet får en vidare omfattning i likhet med promemorians förslag. Med anledning av de underhandskontakter som stadsledningskontoret har haft finns dock farhågor om att förslaget kan få konsekvenser för den kommunala verksamheten inom smittskyddsområdet. Om det visar sig att staden påförs uppgifter med anledning av promemorians förslag till lagstiftning är det angeläget att utreda hur finansieringen av detta ska ske.

Med anledning av miljöförvaltningens expertkompetens inom smittskyddsområdet hänvisas vidare till bilaga 1 där detaljerade synpunkter på lagförslaget återges.

Socialtjänstförvaltningen

Socialtjänstförvaltningen ställer sig bakom en utökning av det internationella hälsoreglementet med anledning av att de globala hoten mot folkhälsan ser annorlunda ut idag än då IHR skapades. Förvaltningen konstaterar vidare att förslaget till lag om skydd mot internationella hot mot folkhälsan inte påverkar socialtjänstförvaltningens verksamhet i någon nämnvärd omfattning.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande av den 7 mars 2006 är i huvudsak av följande lydelse.

Allmänna synpunkter

Det nya förslaget kommer innebära utökade kompetenskrav på miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Skyldigheten enligt karantänslagen utökas till att utöver råttor även omfatta alla vektorer dvs även insekter och andra djur som vanligen är bärare av smittämnen som utgör en hälsorisk.

Definitioner

Public health ska översättas befolkningens hälsa istället för folkhälsa.

Folkhälsa är inte bara befolkningens hälsotillstånd utan också skillnader i hälsa mellan grupper med avseende på nivå och fördelning. En god folkhälsa handlar således inte bara om att hälsan bör vara så bra som möjligt, den bör också vara så jämnt fördelad som möjligt.

Synpunkter på lagtextens utformning

5 § Utformningen avstyrks. De centrala myndigheter som kommer ifråga som "Nationella kontaktpunkten" är Socialstyrelsen och Jordbruksverket. Ett annat uttryck bör väljas för dessa och det bör vara klarlagt på förhand vilken som inträder och fullgör kontaktpunktens uppgifter i vilken situation. Regeringens befogenhet att ändra i detta bör också framgå.

12 § Utformningen avstyrks. Sekretessen ska regleras materiellt i sekretesslagen. I denna bestämmelse ska bara finnas en klargörande hänvisning till sekretesslagens bestämmelse. På samma sätt bör PUL-frågan regleras. 33 § PUL ska alltså ändras så att den innehåller själva befogenheten.

23 § Utformningen avstyrks. Om inte aktuella lagar nämns här utöver "andra lagar", bör som minimum en hänvisning till uppräkningslistan i 1 § göras i denna bestämmelse.

24 § Utformningen avstyrks. Det finns hamnar som inte är kommunala! Eftersom paragrafen anger att "kommunen" ska vidta åtgärder uppkommer osäkerhet om avsikten är att en kommunal hamnmyndighet eller en kommuns tillsynsmyndighet för miljö- och hälsoskydd som ska utföra åtgärderna. Förvaltningen menar att det alltid ska vara huvudmannen för hamnen som ska ha ansvaret för att åtgärderna som utförs såväl faktiskt som kostnadsmässigt. Däremot ska miljö- och hälsoskyddsnämnden ha tillsynsansvar för att nödvändiga åtgärder vidtas. 26 § bör därför inte lägga onödiga hinder mot normal debitering av den tillsyn som nämnden utför med stöd av miljöbalken. Vad som anförs i avsnitt 5.3 s 61 att terminologin skulle överensstämma med den som används i 9 kap miljöbalken är inte riktigt. I 26 kap 3 § balken används terminologin den eller de nämnder som fullgör kommunens tillsynsuppgifter enligt balken. Detta ger större adekvans och precision.

25 § Utformningen avstyrks. Konsekvensändringar behövs mot bakgrund av synpunkterna ovan på 24 §.

26 § Utformningen avstyrks. Om avsikten är att en miljö- och hälsoskyddsnämnd ska bedriva tillsyn enligt miljöbalken mot misstänkt smittförande objekt, bör inte onödiga hinder resas mot normala tillsynsavgifter enligt miljöbalken.

27 § Utformningen avstyrks. Enligt 7 kap 5 § regeringsformen ska en kommuns skyldigheter regleras i lag. Om det är meningen att en miljö- och hälsoskyddsnämnd ska ha tillsynsuppgifter enligt denna lag ska det alltså framgå här. Det är alltså inte tillräckligt med ett bemyndigande att regeringen får utfärda bestämmelser om det. Däremot kan lämpligen förordningar reglera omfattning och kopplingar till annan lag etc.

Den kommunala ersättningsskyldigheten

Aktuella ändringar innebär en utvidgning av kommunernas/miljö- och hälsoskyddsnämndernas ersättningsskyldighet som inte kan godtas. Den ersättningsskyldighet som numera finns inskriven i miljöbalken är systematiskt fel i balken och ett resultat av en icke-analyserad överflyttning av en bestämmelse från 1988 års smittskyddslag. Även dess föregångare innehöll konstruktionen. Regeln är fel och stämmer inte med den generella grundprincipen att den som riskerar andra människors hälsa inte med automatik har rätt till någon ersättning. Jämför i ämnet den rättsutredning

som förra justitierådet Bertil Bengtsson lämnar i Ersättning vid offentliga ingrepp del 2 (Institutet för rättsvetenskapliga studier) s 132 ff. Förvaltningen motsätter sig kategoriskt en fortsatt felaktig och nu utvidgad slentrianmässig ersättningsrätt. Aktuella bestämmelser bör ensartas och den grundregel som finns i livsmedelslagstiftningen att ett omhändertaget livsmedel ska förstöras utan att ersättningsrätt uppkommer ska genomföras fullt ut, även i miljöbalken. Skadeståndslagstiftningens skärpta krav vid felaktig myndighetsutövning och modernt försäkringsväsende får anses väl tillgodose de behov som finns på området. Det får aldrig uppstå någon tvekan om ett ingripande till skydd mot ett internationellt hot mot folkhälsan ska vidtas på grund av denna ersättningsfråga.